kladě bodu 8 stav. normálu z r. 1806 povinen hraditi i tangentu připadající na přifařenou obec Ch., a následkem toho obec tu od placení osvobodil z toho jediného důvodu, že patron bez předchozího ohlášení a svolení zem. úřadu dal větší opravy hospodářských budov dvora r.-ckého provésti.

Bylo proto v tomto směru zrušiti nař. rozhodnutí pro nezákonnost, aniž měl nss příčiny za tohoto stavu věci zkoumati, jaký význam dlužno přikládati ve spisech založenému prohlášení arciděkanského úřadu ze 7. srpna 1928, adresovanému L.-ckému patron. úřadu, že se dobrovolně uvoluje vzíti na sebe částku 2.035·57 Kč, kterou mají hraditi přifařenci.

Č. 12.169.

Vodní právo: I. * Poškozený, který u vodoprávního úřadu učinil oznámení o přestoupení vodního zákona a zároveň žádal podle § 72 tohoto zákona o odstranění svémocně provedené novoty, je legitimován stěžovati si do rozhodnutí, jímž bylo tvrzené samovolné provedení novoty popřeno nebo bylo odepřeno vydati o tom rozhodnutí, na př. pro nepříslušnost vodoprávních úřadů. — II. * Pozemek zemědělský neztrácí tím, že se ho bez zvláštního technického vybudování užívá k jízdě jako cesty soukromé, povahy pozemku, spadajícího pod ustanovení § 11 čes. vod. zák. — III. * I srážková voda, stékající vyježděnými kolejemi, spadá pod pojem přirozeného odtoku podle § 11 čes. vod. zák.

(Nález ze dne 27. listopadu 1935 č. 19.882/35.)

Prejudikatura: Ad I. Boh. A 12.103/35.

Věc: Antonín Š. proti zemskému úřadu v Praze (za zúč. Jaroslava L. a Josefa M. adv. Dr. Ladislav Mácha z Libáně) o přestoupení vodního zákona.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Na žádost st-lovu uznal okr. úřad v Jičíně výměrem z 1. června 1932 Jaroslava L. a Josefa M. v B. vinnými přestupkem § 11 čes. vod. zák., jehož se dopustili tím, že bez vodoprávního povolení změnili na újmu dolejšího pozemku č. kat. 790, jehož je st-l spoluvlastníkem, přirozený odtok povrchové vody s veřejné cesty č. kat. 1100, odsoudil je podle § 71 cit. zák. každého k pokutě 100 Kč a uložil jim podle § 72 téhož zák., aby uvedený odtok uvedli do původního stavu.

K odvolání Jaroslava L. a Josefa M. zrušil žal. úřad nař. rozhodnutím napadený výměr I. stolice pro zmatečnost, kterou shledal v tom, že úřad politický jako úřad vodoprávní nebyl k rozhodování o této věci vůbec příslušný.

Jednaje o stížnosti, do rozhodnutí toho podané, musil se nss v prvé řadě zabývati návrhem, předneseným při veřejném ústním líčení zástup-

cem zúčastněné strany, aby stížnost byla zamítnuta pro nedostatek legitimace st-lovy, protože jde o věc trestní, ve které má poškozený postavení pouhého denuncianta, jenž zejména ani tenkráte, domáhá-li se současně náhrady škody, není legitimován bráti v odpor osvobozující rozhodnutí vodoprávních úřadů. Návrhu tomu nemohl nss vyhověti. Předem dlužno konstatovati, že v daném případě se st-l ve svém trestním oznámení neomezil na návrh, aby oba zúčastnění byli uznáni vinnými přestupkem jim za vinu kladeným, aby byli potrestáni a odsouzeni k náhradě škody jemu vzešlé, nýbrž výslovně žádal také, aby byli uznáni povinnými zavésti dřívější vodní stav. Formuloval tedy svůj petit také ve smyslu § 72 čes. vod. zák., podle něhož poškozenému přísluší nárok na odstranění samovolně provedené novoty. Ježto však podmínkou výroku, jímž se takovéto odstranění novoty obviněnému ukládá, je zjištění, že tato novota byla samovolně provedena, přísluší také poškozenému na takovéto zjištění za všech okolností nárok. To plyne jasně zejména z ustanovení § 74 posl. odst. téhož zák. Proto, koná-li se takovéto zjištění v rámci současně prováděného řízení trestního, nelze poškozenému upírati legitimaci k opravným prostředkům a ke stížnosti na nss proti rozhodnutí, jímž bylo tvrzené samovolné provedení novoty popřeno nebo jímž bylo odepřeno vydati o tom rozhodnutí na př. pro nepříslušnost úřadů vodoprávních.

O stížnosti uvažoval nss takto:

Skutkový základ daného případu je nesporný. Až do inkriminovaného zásahu stékala srážková (povrchová) voda po veřejné cestě č. kat. 1100 až k místu, kde do ní ústí soukromá cesta č. kat. 1037, náležející zúčastněnému Jaroslavu L., a nestékala na pozemek č. kat. 790, ležící mezi cestou č. kat. 1037 a pokračováním veřejné cesty č. kat. 1100 a náležející st-li jako spoluvlastníku. Odtok po obou zmíněných cestách dál se volně vyježdělými kolejemi, tedy bez jakéhokoli umělého příkopu nebo jiného zařízení. Oba obvinění navážkami provedenými jednak při konci soukromé cesty č. kat. 1037, jednak v tělese veřejné cesty č. kat. 1100 v místech, kde se obě tyto cesty sbíhají, přivodili změnu v dosavadním odtoku srážkových vod, spočívající v tom, že voda přestala s veřejné cesty č. kat. 1100 odtékati na soukromou cestu č. kat. 1037 a začala se rozlévati po sousedním zemědělském pozemku st-lově č. kat. 790.

Jak již uvedeno, popřel žal. úřad kompetenci vodoprávních úřadů rozhodovati o tom, zda oba obvinění byli oprávněni shora uvedenou změnu provésti. Smysl odůvodnění jeho je ten, že za daného stavu by pro kompetenci úřadů vodoprávních mohlo přijíti v úvahu jediné ustanovení § 11 čes. vod. zák., stanovícího, že vlastník pozemku nesmí přirozený odtok vod tekoucích přes jeho pozemek samovolně měniti ke škodě pozemku dolejšího, že však podmínky tohoto zákonného ustanovení nejsou dány.

Při tom vycházel žal. úřad z právního názoru, že cit. ustanovení § 11 odst. 1 čes. vod. zák. lze použíti jen tenkráte, když jak hořejší tak i dolejší pozemek jsou pozemky, sloužící účelům zemědělským. Pokud stížnost správnost tohoto názoru potírá, nemá pravdu. Názor žal. úřadu je

naopak ve shodě s konstantní judikaturou nss-u, vyjádřenou na př. v nál. Boh. A 628/20.

Za platnosti názoru právě uvedeného měl by tedy žal. úřad pravdu, že se ustanovení § 11 čes. vod. zák. na daný případ nedá použíti, kdyby skutečně aspoň jednomu z pozemků, jež tu přicházejí v úvahu, t. j. buď pozemku hořejšímu nebo pozemku dolejšímu se nedostávalo povahy pozemku zemědělského.

Veřejnou cestu č. kat. 1100 nesměl v daném případě žal. úřad považovati za hořejší pozemek ve smyslu § 11 vod. zák., poněvadž vlastní změnu v odtoku vody neprovedli st-lé na této cestě, nýbrž na soukromé cestě č. kat. 1037, při čemž je nerozhodno, že část zahražovacích zařízení provedli na cestě prv jmenované.

Žal. úřad upřel také cestě č. kat. 1037 povahu pozemku ve smyslu cit. zák. ustanovení, t. j. pozemku zemědělského. Z toho, že vlastník pozemku, jinak zemědělského, užívá pozemku toho k jízdě, zvláště když jej k tomuto účelu technicky zvlášť nevybudoval — jak to o cestě č. kat. 1037 v daném případě při komisi potvrdil slyšený znalec — nelze ještě dedukovati, že by tím uvedený pozemek pozbyl své povahy pozemku zemědělského. K obhájení opačného názoru nelze se zejména dodolávati předpisů silničních zákonů, na něž žal. úřad ve svém rozhodnutí poukazuje, t. j. § 17 zák. č. 46/1864 a §§ 28 a 35 zák. č. 41/1866 z. z. čes., neboť všechny tyto předpisy jednají výhradně o cestách veřejných (srov. Budw. 6743/1892).

Pokud tedy žal. úřad překážku použitelnosti § 11 čes. vod. zák. spatřuje v tom, že pozemky, o něž tu jde, nemají povahu pozemků zemědělských, je rozhodnutí jeho nezákonné.

Nař. rozhodnutí obsahuje ovšem v 1. odstavci svého odůvodnění ještě větu, ze které by se dalo souditi, že po názoru žal. úřadu není v daném případě splněn ani zákonný předpoklad přirozeného odtoku vody, jak jej má na mysli § 11 vod. zák. Je to věta, že »nejde tudíž o přirozený odtok povrchových vod, daný přirozeným útvarem terénu, nýbrž o umělý svod vod těchto vytvořenými kolejemi na obou cestách«. Nechce-li snad tato věta doplniti jen shora již vyvrácený názor o tom, že cesta — ať veřejná či soukromá — má vždycky povahu zařízení umělého a není tedy nikdy pozemkem zemědělským, a chce-li tedy skutečně hájiti názor, že odtok vody vyježděnými kolejemi — třebas nebyly uměle zřízeny k odvádění vod — nemá nikdy povahu přirozeného odtoku ve smyslu cit. zák. ustanovení, spočívá i v tomto směru na mylném výkladu zákona. Nemůže býti o tom pochybnosti, že vodní zákon, pojednávaje v § 11 o přirozeném odtoku vody, chtěl tím vyjádřiti všeliké stékání povrchové vody — zejména srážkové — po pozemku, které se děje bez zvláštních umělých zařízení, o jakých pojednává na jiných místech, tak na př. v §§ 15, 17, 32, 33 a j., a že zejména nechtěl z ustanovení toho vyloučiti ono usměrnění přirozeného odtoku vody, jehož se mu dostává obyčejným užíváním pozemku, po němž voda ta teče, tedy na př. vyježděním kolejnic. Opačný názor vedl by ostatně k té absurdnosti, že by se pak ani na pozemku nesporně zemědělském, kdyby byl rozježděn, o přirozeném odtoku vody mluviti nedalo.

Ježto tedy nař. rozhodnutí spočívá na mylném výkladu zákona, slušelo je zrušiti podle § 7 zák. o ss.